

Силабус курсу
Землеробство з основами гербології

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма «Агрономія»

Рік навчання: III, Семестр: V, VI

Кількість кредитів: 8 Мова викладання: українська

Керівник курсу

кандидат с.-г. наук, доцент Гойсюк Світлана Олександрівна

Контактна інформація s.hoisiuk@wunu.edu.ua +380962697798

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Землеробство з основами гербології» є однією із основних у процесі фахової підготовки у галузі агрономії. Землеробство/рільництво покликане поліпшувати родючість ґрунтів та оптимізувати умови для формування врожайності сільськогосподарських культур, отримання продукції високої якості та охорону навколишнього природного середовища. Важливим розділом його є гербологія, яка забезпечує знаннями для ефективного контролювання забур'яненості агроценозів. Мета викладання дисципліни «Землеробство з основами гербології» полягає у формуванні в здобувачів знань наукових основ землеробства для практичного втілення їх в умовах виробництва, знань у засвоєнні методів ефективного контролювання чисельності бур'янів в агрофітоценозі та умінь у розроблянні новітніх екологічно безпечних та економічно доцільних заходів, набуття практичних навичок проектування/удосконалення раціональних різноротаційних сівозмін для господарств різного напрямку спеціалізації у контексті глобальних змін клімату та біологізації технологій вирощування, систем енерго- та ресурсоощадного обробітку ґрунту в адаптивно-ландшафтних системах землеробства, ведення систем землеробства на еродованих, рекультивованих та забруднених територіях. Основні завдання навчальної дисципліни – засвоєння знань про наукові основи і закони землеробства та фактори життя рослин та методи їхнього регулювання у практичному землеробстві; освоєння наукових основ сівозмін та їх значення для сучасного рільництва (основи їх проектування/удосконалення, запровадження та освоєння); знання наукових основ, заходів, способів і систем обробітку ґрунту; оволодіння знаннями для розроблення та запровадження ефективних систем землеробства у конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Структура курсу

Години (лек./ пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
V семестр			
2/0	<i>1. Наукові основи землеробства та гербології, фактори життя і закони землеробства</i>		Поточне опитування

2/2	2. <i>Агрофізичні та механічні властивості ґрунту</i>	Оволодіти методикою відбирання зразків ґрунту для визначення вологості, будови та щільності. Відібрати зрази ґрунту для виконання аналітичних досліджень.	Поточне опитування
4/4	3. <i>Водно-повітряний режим ґрунту та його регулювання.</i>	Аналізувати водний режим та баланс води у ґрунті. Знати способи регулювання водного режиму ґрунту. Повітряний режим і методи його регулювання. Взаємозалежність повітряного і водного режимів.	
4/2	4. <i>Тепловий і поживний режим ґрунту та їх регулювання</i>	Знати оцінювати стан ґрунту на відповідність його оптимальним параметрам та набути знання і вміння регулювати їх і практично втілювати отримані результати в агрономічній діяльності.	
2/2	5. <i>Поняття про бур'яни та їх походження</i>		
2/2	6. <i>Джерела актуальної і потенційної забур'яненості та шкода від неї для сільськогосподарства.</i>	Освоїти методику визначення забур'яненості агроценозів та інших земель з метою розроблення ефективних методів контролювання їх чисельності.	
2/4	7. <i>Класифікація бур'янів.</i>	Вивчити найбільш поширені бур'яни за їх агробіологічними і особливостями з використанням гербарію рослин, атласів-довідників, унаочень, мультимедійного матеріалу.	
2/2	8. <i>Методи обліку бур'янів. Актуальна забур'яненість</i>	Визначати актуальну забур'яненість посіву, зокрема окомірний, кількісно-ваговий та кількісний обліки. Складати карту забур'яненості.	
2/2	9. <i>Прогнозування забур'яненості агроценозу.</i>	Знати методику визначення запасу насіння бур'янів та їх розподіл в орному шарі ґрунту з метою прогнозування і розроблення ефективних методів контролювання їх чисельності.	
6/8	10. <i>Система заходів боротьби з бур'янами.</i>	Навчитись оцінювати стан забур'яненості агроценозів та добирати найбільш ефективні і найменш шкодочинні для навколишнього природного середовища гербіциди.	

VI семестр

2/2	1. <i>Поняття про сівозмін та її значення.</i>	Освоїти методику проектування сівозмін: розрахунок структури посівних площ і кількості полів у сівозміні, складання ланок і схем сівозмін.	Поточне опитування
-----	--	--	--------------------

2/2	2. Класифікація сівозмін.	Знати класифікацію сівозмін. Польові сівозміни в основних зонах України. Кормові, ґрунтозахисні і спеціальні сівозміни. Аналізувати насичення сівозмін культурами проміжного вирощування. Ущільнені та сумісні посіви.	
2/2	3. Розміщення парів у сівозміні.	Аналізувати пари і їх класифікацію, зокрема чисті та зайняті. Знати родинні групи основних с.-г. культур, їх агротехнічне значення для сівозміни.	
4/4	4. Розміщення основних польових культур у сівозміні.	Навчити проектувати/удосконалювати сівозміни у господарствах різної спеціалізації в умовах Полісся, Передкарпаття, Лісостепу і Степу. Проектування фактичного розміщення культур у сівозміні на час освоєння запроєктованої сівозміни. Складання плану переходу від існуючої до запроєктованої сівозміни.	
2/2	5. Культури проміжного вирощування у сівозміні.	Навчити проектувати/удосконалювати сівозміни у фермерських господарствах різної спеціалізації з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов та використання культур проміжного вирощування.	
2 /2	6. Наукові основи обробітку ґрунту	Вивчити систему обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури	
4/4	7. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту.	Освоїти методику оцінки якості виконання обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури відповідно до агротехнічних вимог.	
4/4	8. Система обробітку ґрунту в інтенсивному землеробстві	Уміти розробляти/проектувати систему обробітку ґрунту під озимі, ярі зернові і зернобобові, технічні просапні і непросапні культури.	
2/2	9. Технологія мінімального обробітку ґрунту	Освоїти методологію основних напрямів мінімізації обробітку ґрунту під різні культури для їх практичного втілення.	
6/6	10. Система обробітку ґрунту під культури у сівозміні.	Навчитися розробляти/проектувати систему різноглибинного обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури в польовій плодозмінній сівозміні.	
4/4	11. Особливості обробітку ґрунту на меліорованих землях.	Навчитися розробляти/проектувати систему обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури на меліорованих землях. Уміти розробляти/проектувати систему обробітку ґрунту впоперек схилу, контурний	Поточне опитування

		обробіток, обробіток ґрунту з утворенням водоутримного мікрорельєфу.
4/4	12. <i>Сучасні системи землеробства.</i>	Знати сучасну класифікацію систем землеробства. Механізм формування адаптивно-ландшафтних систем землеробства. Етапи освоєння системи землеробства.
4/4	13. <i>Застосування сучасних систем землеробства у різних ґрунтово-кліматичних зонах України</i>	Набуті знання теоретично-методичного характеру з розділів курсу «Землеробство з основами гербології» уміти застосувати для розроблення адаптивно-ландшафтної системи землеробства Полісся, Степу, Лісостепу, передгірних і гірських районах Карпат та Криму.

Літературні джерела

1. Гудзь В. П., Примак І. Д., Танчик С. П., Шувар І. А. Землеробство. Підручник. К.: ЦУЛ. 3-тє вид. перероб. та доп., 2014. 480с.
2. Гудзь В. П., Шувар І. А. Наукові аспекти систем землеробства. Навчальний посібник. В. ФОП Корзун Д. Ю., 2020. 330с.
3. Гудзь В. П., Шувар І. А., Данік В. В. Ущільнені посіви для сталих агроценозів в Україні (навч. посіб.). Вінниця: ТОВ „Нілан ЛТД”, 2014. 256с.
4. Іващенко О. О., Іващенко О. О. Загальна гербологія: монографія. НААН, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. Київ: Фенікс, 2019. 752с.
5. Система землеробства No-till: навч. посіб. /М. П. Косолап, О. П. Кротінов. К.: Логос, 2017. 351 с.
6. Солома, післяжнивні рештки і сидерати – агротехнологічні елементи біологізації сучасного землеробства: монографія /Іванишин В. В., Шувар І. А., Бахмат м. і., Сендецький В. М. та ін.: За заг. Ред. І. А. Шувара, В. М. Сендецького. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 292с.
7. Шувар І. А., Гудзь В. П., Юник А. В., Корпіта Г. М. та ін. Гербологічний атлас-довідник України. За ред. І.А. Шувара. Вінниця: ТОВ „Нілан-ЛТД”, 2019. 388с.
8. Шувар І.А. Гербологія: Термінологічний словник-довідник. Львів: ЛДАУ, 2017. 180 с.
9. Шувар І.А. Корпіта Г. М., Юник А. В. Продуктивність ячменю ярого і картоплі в агроценозах західного Лісостепу України: монографія. Львів: Сполом, 2019. 148 с.
10. Шувар І.А. Сидерати в сучасному землеробстві: науково-виробниче видання (монографія) /І. А. Шувар, О. М. Бердніков, Л. В. Центило, В. М. Сендецький та ін.; за заг. ред. І. А. Шувара. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 156с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Землеробство з основами гербології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для заліку

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом навчального модуля.	Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом навчального модуля.	Оцінка за виконання завдання (презентація)	Оцінка за написання рефератів

Для екзамену

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5 (екзамен)
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом	Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом	Оцінка за виконання завдання (презентація)	Оцінка за написання рефератів	1. Відповідь на два теоретичних запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку максимумо 80 балів.

визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль.	навчального модуля.	визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль.	навчального модуля.			2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали – максимумо 20 балів
---	---------------------	---	---------------------	--	--	--

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)